

خانواده و فضای مجازی

دکتر عباس‌علی میرزابیگی

(مدرس آموزش خانواده و استاد دانشگاه)

دکتر سجاد کاشانی

لیلا خضرائی راد

سرشناسه	: میرزا بیگی، حسنعلی، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: خانواده و فضای مجازی / نویسندگان حسنعلی میرزاییگی، مجید کاشانی، لیلا خضرای
مشخصات نشر	: تهران: آوا متن، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۴۸-۳۴-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۸۱؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: فضای مجازی
موضوع	: Cyberspace
موضوع	: فضای مجازی -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	: Cyberspace -- Social aspects
شماره افزوده	: کاشانی، مجید، ۱۳۳۹ -
شماره افزوده	: خضرای راد، لیلا، ۱۳۵۰ -
رده بندی کنگره	: ۲۱۳۹۵خ۹م/۸۵۱HM
رده بندی دیو	: ۴۸۳۳/۳۰۳
شماره کتابش اسی مل	: ۴۲۸۸۹۱۹

«خانواده و فضای مجازی»

دکتر حسنعلی میرزاییگی، دکتر مجید کاشانی

لیلا خضرای راد

ویرایش: فاطمه علیمحمدی / طرح جلد: زینب امید منشی

شمارگان: ۳۰۰۰ ■ قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

چاپ اول: ۱۳۹۵ ■ چاپ و صحافی: فرش

۹۷۸-۶۰۰-۶۸۴۸-۳۴-۱ ■ شابک: ۱-۳۴-۶۸۴۸-۹۷۸

کلیه حقوق نویسنده اثر محفوظ است.

۰۹۱۲۲۳۳۴۵۲۰ / سایت/ همراه مؤلف /

تلفن و ایمیل ناشر: ۶۶۹۶۴۱۶۶ / mail_avamatn@yahoo.com

فهرست

۷.....	مقدمه
۱۳.....	فصل اول
۱۵.....	فضای مجازی
۱۸.....	فضای مجازی چیست؟
۴۴.....	اعتیاد
۴۶.....	علایم بالینی اعتیاد به فضای مجازی
۶۳.....	شکاف نسلی
۶۷.....	معایب ارتباط مجازی
۷۲.....	وب سایت ها
۷۶.....	کسب مهارت های جدید
۷۸.....	یافتن اطلاعات
۸۵.....	سکس مجازی
۹۷.....	شبکه هایی با رویکرد سیاسی
۱۰۰.....	مزایای حضور در شبکه های اجتماعی
۱۰۲.....	تاریخچه امضای دیجیتال
۱۰۶.....	تاریخچه و تعریف جرایم رایانه ای و فضای مجازی
۱۰۸.....	طبقه بندی جرایم رایانه ای
۱۲۰.....	عنکبوت مجازی
۱۳۱.....	درباره کلش آف کلنز بیشتر بدانید
۱۳۳.....	فصل دوم
۱۳۵.....	اطلاعات علمی در مورد شبکه های مجازی
۱۴۳.....	فضای سایبر
۱۵۰.....	اینترنت
۱۶۰.....	تکنولوژی و تغییرات اجتماعی
۱۶۲.....	هویت و فضای مجازی
۱۶۶.....	ب) نظریه های اجتماعی با رویکردهای منفی
۱۶۸.....	ج) نظریه های اجتماعی میانه رو
۱۷۱.....	نظریه پردازی در حوزه هویت
۱۷۲.....	نظریه استفاده و خشنودی
۱۷۸.....	پیشنهادهای راهکارها
۱۸۰.....	آخرین مطلب
۱۸۱.....	منابع

نامه‌ای به فرزند

فرزند عزیز، می‌دانم که تو هرگز نمی‌توانی خودت را جای من بگذاری، نمی‌توانی مرا درک کنی و حس مرا بخوانی. شاید اگر هزاران بار برایت بازگو کنم و حتی جانم را فدایت کنم، تا موقعی که خودت پدر و مادر نشوی، نمی‌توانی مرا درک کنی. ولی صادقانه با تو صحبت می‌کنم، از عمق وجودم با تو درد دل می‌کنم. اگر بدانم، بقدر دوستت دارم، هرگز در باورت نمی‌گنجد چرا که تو خود من هستی، پاره تن هستی. گاهی تو دوستی بی حد و مرز مرا نسبت به خودت، نوعی وظیفه تلقی می‌کنی، حال آنکه وظیفه نیست، دوست داشتن واقعی است. حال که باور می‌کنم روح و روان من خوبی می‌خواهم با تو سخنی بگویم که اصلاً نصیحت نیست، درد دل نیست، سخنرانی تلقی، خاسته از تجربه‌ای به وسعت عمر سپری شده‌ام است. فرزند عزیز، می‌دانی ما در آرزوی یک پدر و مادر و افتخار آنها، موفقیت و سرافرازی فرزندشان است؟ آیا می‌دانی حاضرم از تمام زندگیم بگذرم تا تو موفق شوی؟ آیا می‌دانی عرق پیشانی و دستمال خسته من فقط با خوبی و آرامش تو التیام می‌یابد؟ پس سخنی جز حقیقت و جز مصلحت به تو نمی‌گویم. فرزندم، در مسیر زندگی انسان‌ها دو انتخاب وجود دارد؛ از خوبی و دیگری بدی. انتخاب خوبی‌ها و بدی‌ها به عهده خود انسان است زیرا خدا در بخت انسان به خودش احسانت گفته است. پس تو نیز می‌توانی در برابر ناکامی‌ها مثل ادیسون باشی، قد علم کنی و مشعل خدمت به بشریت را در دست بگیری و یا بی‌توانی آنقدر بی‌فایده و بی‌خاصیت باشی که بین بودن یا نبودن تفاوتی نباشد. در همه مادر دوست دارند تو از بین بدی‌ها و خوبی‌ها، بهترین‌ها را انتخاب کنی و سوار بر مرکب موفقیت آن قدر بتازی تا به سر خط پیروزی برسی. آنگاه ببینی که چقدر زندگی لذت‌بخش و شیرین است. وقتی رضایت مندی حاصل از خدمت به جامعه بشری را با تمام وجود حس کنی، از ته قلب خشنود می‌شوی و از بودن لذت می‌بری. به این که هستی، افتخار می‌کنی و خدایت را شاکر خواهی بود که چقدر

زیبا آفریده شده‌ای و زیبا انتخاب کردی. در این سند موفقیت ما هم به نوعی شریک خواهیم بود. اما اگر راه دوم را انتخاب کردی که مسیر ذلت انسانهاست، از بهره‌کشی از خون و مال و جان مردم لذت می‌بری، عمرت را تباه و تیر زهر آگینی را به قلب پدر و مادرت روانه کرده‌ای، چون در آن صورت همه آرزوهای ما هم بر باد رفته است.

حال در طی این مسیر نورانی ممکن است موانع و خطرهایی تو را تهدید کند که وظیفه پدر و مادر گوشزد کردن آنهاست. تو وقتی دانش آموز شوی، یا در کنار درستان قرار می‌گیری که مثل سکویی تو را با خود به موفقیت می‌رسانند و یا دوستان خواهی داشت که راه ذلت و نابودی را هموار می‌کنند، چرا که یار بد، بدتر بود از مار بد. پس سعی کن بهترین آنها را انتخاب کنی. علاوه بر این در این راه باید تلاش کنی. اگر تلاش نکنی و وقت خود را بیهوده تلف کنی، ممکن است سرانجام راهت به مرگیت نیانجامد. خلاصه در این اثوبان صدها عامل موفقیت و صدها عامل خطر وجود دارد. یکی دیگر از این عوامل فضای مجازی، به عنوان یک تکنولوژی پیشرفت‌خیز است و می‌شود مثل یک دوست خوب از آن به نحو احسن در ارتباطات، تحقیقات، در آموزش استفاده کرد. این ابراز همانند چاقویی در دست توست که هم می‌توانی با آن میوه پوست کنی و هم می‌توانی آن را در شاهرگ خود فرو بری. امروزه دنیا یک روز به افرادی را پیشتاز علم و صنعت و نوآوری نموده و از دیگر سو عده‌ای را به ذلت نشانده است. زیرا هر چیزی که از آن درست استفاده نشود، ابزاری وحشتناک است و اسلحه‌ای است که ممکن است خودت را نشانه بگیرد. پس تلاش کن، مطالعه کن تا به بهترین وجه از آن استفاده کنی. وقتی پدر و مادر به تو اعتماد کرده‌اند اعتماد آنها را خدشه دار نکن. موارد استفاده گوشی تلفن همراه ارتباط با خانواده و گاه بادوستان در مورد مسائل درسی است. هرگز به خودت اجازه نده با این ابزار با کسانی ارتباط پیدا کنی که تو را با خود به دریای گمراهی می‌برند. هرگز اجازه نده اطلاعات پوچ و بی‌محتوا و شاید کثیف وارد آن شود. زیرا مجبوری آن اطلاعات را با خودت به منزل بیاوری و قداست خانواده و منزل را هم از بین ببری. هرگز اجازه

نده دیگران از این دسیسه استفاده کنند زیرا ممکن است کوچکترین اشتباه، ناگوارترین پیامدها را به دنبال داشته باشد.

فرزندم؛ پدر و مادر تو برای تحصیل تو زحمت زیادی کشیده‌اند، اجازه نده این وسیله، زمان طلایی را از تو بگیرد و به جای آن که تو اختیار آن را داشته باشی، او اختیاردار تو شود و از درس خود غفلت کنی و به تدریج و آرام آرام عقب بمانی، روز به روز نمرات سیر نزولی پیدا می‌کند و در تمام آینده و سرنوشت تو تاثیر منفی خواهد گذاشت. زیرا بوده‌اند کسانی که با پرداختن به این مسائل کوله‌بار موفقیت خود را به زمین گذاشته‌اند و با تحصیل و علم خداحافظی کرده‌اند. استفاده از این ابزار برای انجام برخی کارها ضروری است ولی نه این که تو ساعت‌ها ذهن خودت را درگیر کنی. می‌دانی آنها که این ابزار را برای من و تو ساخته‌اند چه گفته‌اند؟ فرزند عزیزم، ادا خدا نکرده با این گوشی که حاصل دسترنج خانواده است، با دختر یا پسر مرز مرموز را پیدا کنی و آرام آرام در باتلاقی فرو روی که با زنجیر هم نتوان تو را نجات داد، خدا کسانی که زندگی آنها در این راه تباه شده است، این وسایل اولین پاسپورت برای آنها بوده است. فرزندم، تو باید کم کم درک کنی چه پسران و دختران مظلوم و بی‌ناهی که تمام امید پدر و مادرشان بوده‌اند وقتی با این وسایل آشنا شده و به آنها وابسته شده‌اند، ازدواج کرده‌اند و امروز چون گل پژمرده و پرپر شده‌اند و به آه و زاری افزون طلاق پیوسته‌اند. اینها فرزندان این مرز و بوم هستند که ناآگاهانه، بدون شناخت و تحت تاثیر احساسات با این پیامهای دست ساخته دیگران فریب خورده‌اند. امروز راهی بجز برگشت ندارند، ولی برگشتی با سوز و گداز.

فرزندم، دشمنان من و تو قسم خورده‌اند که مانع پیشرفت ما شوند. می‌خواهند ما همیشه درجا بزنیم. گاهی بر سر ملت‌ها بمب می‌ریزند، گاهی آنها را می‌کشند و نابود می‌کنند و گاهی با تهاجم فرهنگی در قالب ساخت و ارسال فیلم‌های گمراه کننده، قصد دارند ما را برده فرهنگ کثیف خود سازند. از آنجایی که ذهن تو مثل آب شفاف و زلال و پاک است، این اطلاعات می‌تواند چون لکه‌ای سیاه بر ذهنت اثر بگذارد و آن را درگیر کند. باید بیدار باشی. در این مسیر گلها را انتخاب کنی

نه اشیا داخل زباله‌دانها را، به عبارتی درآین شبکه‌ها به خودت اجازه ندهی به زباله‌دانها وارد شوی و آن چیزی که تو را نابود می‌کند، انتخاب کنی. زیرا اگر خودت را درگیر کنی، لحظه‌های بسیار پر ارزش زندگی و عمرت را تباه کرده‌ای. تو نمی‌دانی که چه انسان‌های پاکی قربانی این فضاها می‌فریبند شده‌اند. فرزندم پدر و مادرت از صبح تا غروب به خاطر تو و به عشق تو تلاش می‌کنند و مشغول کار و فعالیت هستند تا وقتی غروب به منزل برمی‌گردند، تو را سر حال و خوشحال ببینند. آنها انتظار دارند با آنها سخنی بگویی یا بازی کنی، ولی مبادا خودت را اسیر گویی. وبایل کنی و اصلاً متوجه نشوی که آنها خسته از راه رسیده‌اند. مبادا آنقدر ذهن تو درگیر باشد که از یاد بیبری پدر و مادر داری! مبادا لحظه‌ای که آنها نیاز به حضور پدر دارند به خاطر وابستگی به فضای مجازی، داد و فریاد بزنی و دل آنها را بسوزانی چرا که این دایره سوخته آنقدر برای ما و برای تو سخت خواهد بود که شاید هرگز جبران نشود. زیرا سوزاندن دل پدر و مادر و بی‌احترامی به آنها، جز بدترین رفتارهاست و خشم و عصبانیت خداوند را در پی دارد.

فرزند عزیزم؛ ما به عنوان پدر خانواده همه هم هستیم و با هم زندگی می‌کنیم و قرار گذاشته‌ایم در تمام امور زندگی برنامه داشته باشیم. بنابراین شما هم طبق برنامه و ساعت‌هایی که تعیین شده است، باید از این فضاها استفاده کنی. چون اگر قرار باشد هر کسی در مجموعه خانواده بی‌مسئولیت خود عمل نکند، چهارچوب زندگی و خانواده از هم پاشیده می‌شود. عزیزم خداوند شما را خوابیدن شبانه را برای آرامش انسان قرار داده است تا بتواند روز بعد با انرژی کامل به کار و تحصیل و تلاش بپردازد. تو نباید به خودت اجازه دهی که ساعت استراحت و خواب خود را با گوشی موبایل بگذرانی و روز بعد که در کلاس درس مشغول یادگیری و تحصیل هستی، مغزت خسته باشد و فراگیری تو دچار مشکل شود و در موفقیت تو تاثیر منفی داشته باشد.

عزیزم؛ دنیا دنیای تبلیغات و مادیات است. هر روز جلوه‌های تازه‌ای از مد را نظاره‌گری. سعی کن اول فکرت را به روز کنی و در مرحله بعد وسایل و ابزارت را اگر بخواهی همیشه ابزار تکنولوژی خودت را با مد همراه کنی، باور کن ماه به ماه

شاید هفته به هفته باید برای تعویض گوشی و یا تبلت خودت هزینه کنی. در این صورت ذهنت درگیر این مسائل شده و دیگران نیز از این کار تو و ایتال تو سودهای کلان می‌برند. در حالی که تو خودت را درگیر می‌کنی و شاید به موفقیت خودت آسیب برسانی. واضح است که ما با تو هستیم و اگر در امور تحصیلات پیشرفت خوب و قابل توجه داشته باشی، نمی‌گذاریم از دیگران عقب بمانی. سعی می‌کنیم پیشرفت تو را جبران کنیم، چون تو فرزند ما هستی و ما هرگز نمی‌پذیریم که کمتر از انسان‌های موفق باشی. فرزندم امروز هر پدر و مادر یا خانواده‌ای، یک سری محدودیت‌ها و خطوط قرمز در زندگی دارد. تو باید آن قدر باهوش و زیرک باشی که مبدا این رازها را در اختیار دیگران قرار دهی. یعنی آنقدر تکنولوژی سریع و تساهل می‌کند که لحظه‌ای غافل شوی، باخته‌ای.

تصاویر خانوادگی، سمان‌ها، تلفن‌های شخصی و تمام اموری که مربوط به خانواده است دارای حرمت هستند. هرگز اجازه نداری آنها را حتی برای بهترین دوستان و آشنایان ارسال کنی. زیرا با گرفتن کوچکترین اطلاعات، می‌شود بزرگترین خیانت‌ها را انجام داد. هر کای که در این زمینه می‌خواهی انجام دهی، باید با نظارت و اجازه خانواده باشد، چرا که هر حد و مرز صادق باشی، اما با دادن یک شماره ممکن است تمام زندگی پدر و مادرت در معرض خطر قرار گیرد.

فرزندم، دنیا و فضای مجازی پر از اطلاعات خوب و بد و پر از بازی‌ها و سرگرمی‌هاست. حتما سعی کن استفاده از این فضاها در محدوده وقتی که داری، با اجازه پدر و مادر و با نظارت آنها باشد، زیرا تو هنوز تجربه کافی نداری و ممکن است اشتباه غیرقابل جبران رخ دهد. عزیز دلم، ما در خانواده شما به هم اعتماد داریم. نباید کسی قانون بنای بی‌اعتمادی را بگذارد. هیچیک از ما نباید به دسترسی به گوشی‌هایمان را برای همدیگر ببندیم. زیرا ما می‌دانیم در خانواده کسی کار غیر مجاز نمی‌کند تا از همدیگر ترس داشته باشیم. پس اگر قرار باشد شما موبایل خود را قفل کنی، پس باید درب اتاق‌ها، یخچال، کمد، جیب‌ها و کیف‌ها همه قفل شود! زیرا وقتی یک نفر بی‌اعتماد باشد، همه بی‌اعتماد خواهند شد.

فرزندم؛ حرف و سخن زیاد دارم ولی می‌خواهم به من اجازه دهی اگر دیدم فرزند عزیز و دلبندم، پاره تنم و جگر گوشه‌ام در حال غرق شدن است، او را نجات دهم. یعنی اگر دیدم تو حرف‌هایم را نادیده گرفتی و گوش نکردی و دل پدر و مادرت را سوزاندی، می‌توانم و باید تو را محروم کنم. زیرا می‌دانم در آینده خودت به ما حتماً می‌گویی: من تجربه نداشتم و هنوز کودک و نوجوان بودم شما باید مرا از آسیب‌ها برحذر می‌داشتید. شاید از دست ما ناراحت شوی پس اگر از استفاده از این امکانات محروم شدی، به ما حق بده چرا که ما هرگز بد تو را نمی‌خواهیم. شاید اثر تو به اشتباه خود پی بردی و تمام موارد را رعایت کردی، ما نیز در رفتارمان تجدید نظر کنیم. فرزندانم، پسرانم، دخترانم می‌خواهیم تو پیروز و موفق باشی و زندگی خوبی داشته باشی. از دست ما دلخور نشو. خیلی خیلی دوستت داریم.

پدر و مادرت